

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО“

Приета от ФС (протокол №/ дата): №9/ 23.04.2020 г.

Приета от КС (протокол №/ дата): №6/ 25.02.2020 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УРБАНИЗАЦИОНЕН ИКОНОМИКС“;

ЗА СПЕЦ: „Недвижими имоти и инвестиции“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Иван Желев)

2. ....
(гл. ас. д-р Анна Господинова)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и управление на строителството“ (доц. д-р Божидар Чапаров)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Урбанизационен икономикс“ е предназначена за специалност „Недвижими имоти и инвестиции“ ОКС „бакалавър“ и обхваща основно един от аспектите на съвременната урбанистика, а именно – икономическият. В дисциплината са включени теми, свързани с икономическия анализ на градовете, които обхващат широк спектър от въпроси свързани с използването на земята за градски цели, функционалното зонироване на урбанизираните територии, транспорта, жилищната политика в градовете, демографските процеси. Успоредно с това са включени за изучаване и класически теории и модели за развитие на градовете. Акцентирано е на факта, че икономическата база на града е основа за планиране, устройство и развитие на селищната територия.

Познанията от тази дисциплина дават възможност на студентите след дипломирането си реално да се включват в екипи за разработването на проекти и планове за развитие и управление на територията на големите градове в страната.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ТЕОРИИ ЗА ЛИНЕАРНИЯ ГРАД		4	2	
1.1	Теория за линеарния град – поява и особености			
1.2	Развитие на теорията за линеарно-лентовия град			
1.3	Развитие на линеарно-коридорните структури			
ТЕМА 2. АТИНСКАТА ХАРТА		4	2	
2.1	Атинската харта от 1933 г.			
2.2	Актуализация на Атинската харта – 1994 г.			
2.3	Новата харта от Атина -2003 г. – визия за развитието на града през XXI век			
ТЕМА 3. ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО НА ГРАДОВЕТЕ		4	3	
3.1	Функционално-структурно зонироване на територията на градовете			
3.2	Проблеми на централната градска част и концепция за структурата на градовете			
ТЕМА 4. ТЕОРИИ И КОНЦЕПЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКА ЛОКАЛИЗАЦИЯ В УРБАНИЗИРАНИТЕ ТЕРИТОРИИ		5	3	
4.1	Теория за промишлената локализация на А. Вебер			
4.2	Теорията на А. Льош – В. Кристалер за оптималната схема на икономическите центрове			
4.3	Локализационният избор според пространствения марж на рентабилност на Д. Смит			
4.4	Правилото „ранг-размер“ на Ципф при прогнозиране развитието на системата от градове			
4.5	Локализация на различни видове икономически дейности в зоните на влияние на градовете (микроикономически подход на Йохан фон Тюнен)			
ТЕМА 5. ИКОНОМИЧЕСКИ ФУНКЦИИ И ДЕЙНОСТИ НА ГРАДА		4	3	
5.1	Икономическа роля на града			
5.2	Градът- център на икономическа активност			
5.3	Урбанистични модели за развитие на градовете			
ТЕМА 6. КОНЦЕПЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКОТО ВЛИЯНИЕ		4	3	

НА ГРАДОВЕТЕ				
6.1	Зони на влияние на градовете			
6.2	Йерархически транспортен модел на Кол			
6.3	Теория за централните места на Кристалер			
6.4	Теория за икономическия ландшафт на А. Льош			
ТЕМА 7. СЪВРЕМЕННИ ГРАДСКИ ФОРМАЦИИ		4	3	
7.1	Пространствено обединяване на населените места (агломерация)			
7.2	Конурбации			
7.3	Съвременни селищни агломерационни образувания от нов тип (мегаполиси)			
ТЕМА 8. ПАЗАР НА ГРАДСКАТА ЗЕМЯ. КОНЦЕПЦИЯ ЗА РЕНТАТА		4	3	
8.1	Теория за пазара на градска земя			
8.2	Локализация на градската земя			
8.3	Фактори, определящи цената на градската земя			
8.4	Градска рента			
ТЕМА 9. УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРАДОВЕТЕ		4	3	
9.1	Принципи за устойчиво управление на градската среда			
9.2	Планове и програми за устойчиво управление на градската среда			
9.3	Европейска рамка за създаване на по-добра животна среда в градовете			
ТЕМА 10. ТРАНСПОРТ И ТРАНСПОРТНИ ПРОБЛЕМИ НА ГРАДОВЕТЕ		4	3	
10.1	Движение и транспорт в градовете			
10.2	Проблеми на паркирането в централните части на градовете			
ТЕМА 11. ГРАДОВЕТЕ В УСЛОВИЯ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ И ГЛОБАЛИЗАЦИЯ		4	2	
11.1	Откритата икономика като доминиращ тип стопанство в градовете от развитите страни			
11.2	Локализация на фирми в международни градове			
11.3	Световна и международна пространствена система от градове			

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Курсов проект	1	50
1.2.	Тест	1	50
Общо за семестриален контрол:		2	100
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	65
Общо за сесиен контрол:		1	65
Общо за всички форми на контрол:		3	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Калинков, К. Урбанизационен икономикс. Варна: Унив. изд. Наука и икономика, 2015.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Бузырев, В.В.и др. (2016) Определение приоритетов в территориальном планировании городов на примере России и Болгарии: Монография. СПб.: СПбГЭУ.
2. Господинова, А. Интегрированное планирование и развитие городов в Болгарии // Актуальные проблемы управления экономикой региона: Материалы IX Всероссийской научно-практической конференции с международным участием 24-25 мая 2012 г. СПб: СПбГИЭУ (Санкт-Петербургский Государственный Инженерно-Экономический Университет), 2012, с. 11-14.
3. Ковачев, А., Калинков, К. Тезаурус по архитектура, урбанистика, териториално устройство, местно самоуправление, недвижима собственост. Варна : Геа-Принт, 2011, 448 с.
4. Ковачев, Ат. Градоустройство – част I, II, III, IV. София: Авангард Прима, 2019.
5. Gospodinova, A., Regional development and spatial planning in the base of business // Trakia journal of sciences. The Scientific serial of Trakia university, Volume 11, 2013, Supplement 1, Series Social Sciences, pp. 89-95.
6. Gospodinova, A., Multi-factor ground for urban sprawl // World of Real Estate Journal, 90 (4/2014), pp. 35-38.
7. McDonald, John F., McMillen, Daniel P. Urban Economics and Real Estate: Theory and Policy 2nd Edition, Wiley, 2010.

Февруари 2020 г.